

Jaarrekening 2016

Onderlinge Verzekerings Maatschappij

'De Onderlingen' U.A.

Inhoud

1. Verslag van de Directie	3
2. Risicomanagement	9
3. Verslag Raad van Commissarissen.....	14
4. Jaarrekening	16
Balans per 31 december 2016.....	21
Winst-en Verliesrekening 2016	21
Kastroomoverzicht.....	25
Toelichting Balans.....	26
Toelichting W&V	33
Marktwaaarde balans.....	37
Overige informatie.....	40
Overige gegevens.....	41
Controle verklaring Accountant	42

1. Verslag van de Directie

1.1 Algemeen

Het doel van de Onderlinge Verzekeringsmaatschappij de Onderlingen U.A. (vanaf hier De Onderlingen) is het met haar leden op onderlinge grondslag sluiten van brandverzekeringen en bemiddelen in andere schadeverzekeringen en het verlenen van overige financiële diensten ten behoeve van haar leden. Winst is een middel en geen doel voor de Onderlingen.

Alle polishouders met een brandverzekering van De Onderlingen zijn ook lid van De Onderlingen.

In 2016 heeft De Onderlingen – in het kader van invoering van Solvency II – een nieuwe vergunning moeten aanvragen, waarna De Nederlandsche Bank (hierna DNB) deze heeft toegekend.

De Onderlingen is van nature – en ingegeven vanuit de Onderlinge gedachte door haar leden - in de basis een risicomijdende verzekeraar. Dit uit zich op het gebied van gewenste kapitaal, strategie op beleggingen, maar ook op het herverzekeringscontract. Grondgedachte daarbij is het eigen vermogen te beschermen en majeure risico's 'buiten de deur' te houden.

1.2 Organisatie

De organisatiestructuur is in de basis in 2016 ongewijzigd en wordt geleid door de directie onder toezicht van de Raad van Commissarissen.

In september 2016 is er een nieuwe Directeur Bedrijfsvoering en Financiën begonnen bij de Onderlingen. Er is een beperkte periode geweest – in goed overleg met DNB - dat De Onderlingen vertegenwoordigd werd door één directeur.

Ondanks dat de periode wellicht als kort bestempeld kan worden is de directie erg positief over de samenwerking tussen de directieleden onderling. Ook de samenwerking en interactie met de Raad van Commissarissen – in een periode van wisseling van directie – kan als goed bestempeld worden. Daaraan heeft ook bijgedragen – mede in het kader van de zelfevaluatie – dat uitgebreid gekeken is naar de samenwerking en met behulp van de Kendall LIFE Languages Profiles™.

De jaarrekening over het boekjaar 2016 is opgesteld onder de verantwoordelijkheid van de directie en is goedgekeurd door de Raad van Commissarissen. Bij De Onderlingen wordt decharge verleend door de Ledenraad van De Onderlingen, die een financiële commissie heeft ingericht ter voorbereiding daarvan.

In het afgelopen jaar heeft de directie – voortbordurend op de activiteiten uit 2015 – verdere stappen gemaakt op een aantal terreinen.

- Solvency II Basic

Op 1 januari 2016 is Solvency II ingevoerd. De Onderlingen heeft deze overgang prima doorstaan. Ter voltooiing van de laatste stappen heeft de Onderlingen zich ook in 2016 laten ondersteunen door externe deskundigen. Ieder kwartaal heeft de Onderlingen de benodigde rapportages gemaakt en opgeleverd aan DNB. Op kwartaalbasis zijn de solvabiliteitscijfers berekend en daaruit blijkt dat De Onderlingen ruimschoots voldoet

aan de solvabiliteitseisen in 2016. De solvabiliteitseisen staan verwoord in het kapitaalbeleid, dat door de Ledenraad is goedgekeurd.

- **IT-systeem en infrastructuur**
De overgang naar het nieuwe IT-systeem (Novulo) heeft in 2015 plaatsgevonden. Een aanzienlijk deel van 2016 is gebruikt om het gebruik van het systeem eigen te maken en om aan het systeem verbeteringen door te voeren. In 2016 zijn tevens verbeteringen doorgevoerd in het IT-landschap en de telefonie omgeving. Het IT-landschap zal in 2017 nog verder de aandacht gaan krijgen.
- **Compliance**
In 2016 is er veel werk verzet om Compliance naar een hoger niveau te brengen. Niet alleen is het Handboek in een verbeterde (afroende) fase terecht gekomen, ook zijn dossieraudits verder vormgegeven.
- **Risicomanagement.**
Naast aanscherping van het kapitaalbeleid en andere reglementen is ook in 2016 aandacht geweest voor de kwaliteit van de brand portefeuille.

In 2016 is verder – in samenspraak met de RvC – gesproken over de strategische koers voor de komende jaren. Deze wordt verder uitgewerkt.

1.3 Herverzekering

Ter bescherming van het eigen vermogen en ter afdekking van verzekerde risico's heeft De Onderlingen een herverzekeringscontact met de SOBH. Dit contract heeft de duur van 1 jaar en is in 2016 wederom verlengd. Dit contract is behoudend. Een beperkt eigen risico en een stop-loss zorgen voor beperkte risico's voor De Onderlingen. Jaarlijks evalueert de directie dit contract en beoordeelt of deze marktconform is en nog steeds aansluit bij het risicoprofiel van De Onderlingen. Uiteraard wordt daarbij ook vooruit gekeken.

1.4 Resultaat

Het resultaat in 2016 is licht negatief. Ten opzichte van 2015 wel een aanzienlijke verslechtering van het resultaat.

Opbrengsten

De bruto-premie is in 2016 uitgekomen op € 3.079.187 en daarmee iets toegenomen ten opzichte van 2015 (€ 3.068.424). In 2016 is er uiteraard een indexatie toegepast op de verzekerde bedragen, maar is de basispremie gelijk gebleven. De Onderlingen is er van overtuigd dat met de juiste commerciële inzet een opwaartse lijn gevonden kan worden.

Het resultaat uit bemiddeling is in 2016 uitgekomen op €723.270 en ten opzichte van 2015 (€ 746.960) aanzienlijk afgenomen. Afnemende klantenaantallen, maar ook een dalende lijn in provisie per polis – ingegeven door bezuinigingen bij maatschappijen – zijn debet aan deze daling. De verwachting voor de toekomst is dat de druk op provisie verder toe zal nemen. Ondanks dat De Onderlingen overtuigd is dat – met de juiste commerciële inzet – een opwaartse lijn mogelijk is, zal in 2017 kritisch gekeken worden naar de opbrengsten/kosten ratio, zodat de rentabiliteit van deze dienstverlening wel op niveau blijft. Verdergaande digitalisering en effectief georganiseerde processen zijn daarvoor randvoorwaardelijk.

Kosten

Het totaal uitgekeerde schadebedrag – zonder rekening te houden met herverzekering was in 2016 € 1.461.689. Dit is hoger dan 2015 (€ 1.314.883). Een van de voornaamste redenen is de buitenproportionele hagelbui in Brabant medio van dit jaar - die uitgebreid in het landelijk nieuws voorbij gekomen is – die ook geleid heeft tot schadeclaims bij de Onderlingen.

Te zien is dat het ingezette beleid om afscheid te nemen van de slechtere risico's effect begint te hebben op de structurele schadelast. Ondanks dat het minder premie inkomsten heeft opgeleverd, is het netto resultaat – louter op dit punt – verbeterd.

De bedrijfskosten zijn in 2016 aanzienlijk hoger dan 2015. Een aanzienlijk deel van deze toename is toe te rekenen aan eenmalige componenten. Met name het vertrek van de financieel directeur heeft er voor gezorgd dat er aanzienlijke kosten gemaakt moesten worden om – naast de wervingskosten voor een nieuwe directeur - tijdelijke ondersteuning in te huren. Daarnaast is er verder geïnvesteerd in Compliance en In Novulo. Als we geen rekening houden met deze eenmalige componenten dan zou 2016 – resultaat technisch – een acceptabel jaar geweest zijn.

Helder is wel – en dat geldt niet alleen voor De Onderlingen maar voor de hele sector – dat de komende jaren kritisch gekeken moet worden naar het bedrijfsmodel en de daarbij horende inkomsten- en kosten ontwikkelingen. Dit heeft de volle aandacht van de directie.

1.5 Deelnemingen

In 2016 heeft – net als in 2015 - de Belangenbehartiging De Waarden B.V. een uitkering gedaan aan leden van voorheen De Waarden in totaal € 110.000. Er zijn geen stortingen/uitkeringen gedaan vanuit de Belangenbehartiging Lek & IJssel.

1.6 Risicomanagement en Compliance

In 2016 heeft de directie elk kwartaal de compliance en risk documenten besproken met het Audit Committee.

Specifiek is in 2016 extra aandacht geweest voor het kapitaalbeleid en de beleggingsstrategie, waar ook de ledenraad haar toestemming voor heeft verleend.

In 2016 is het handboek van De Onderlingen verder vormgegeven en zijn acceptatierichtlijnen verscherpt en procesbeschrijvingen verbeterd. Ook op het gebied van IT zijn verbeteringen doorgevoerd die leiden tot risico-reductie van de processen/interne bedrijfsvoering.

De compliance functie en risk management functie zijn intern belegd. De audit functie is extern belegd bij een gekwalificeerd bureau. Voor alle functies zijn functieomschrijvingen en werkplannen opgesteld.

1.7 Corporate Governance

Elke beursgenoteerde maatschappij dient te voldoen aan de Nederlandse Corporate Governance Code. Voor het boekjaar 2016 is nog de oude code van kracht. In 2017 zal er – mits politieke goedkeuring – een nieuwe code van toepassing gaan worden. Alhoewel De Onderlingen geen beursgenoteerde verzekeraar is leeft De Onderlingen deze code wel na.

De Code gaat ten aanzien van de Governance van een verzekeraar uit van een structuur met een Directie en een Raad van Commissarissen. De directie bepaalt het bedrijfsbeleid en voert dat ook uit. De Raad van Commissarissen houdt daar toezicht op. Deze gelaagdheid in de bepaling/uitvoering van het bedrijfsbeleid en het toezicht daarop, geldt voor alle verzekeraars. Ook De Onderlingen heeft deze structuur. De Onderlingen voldoet daarmee aan de intenties van de Governance Principes Verzekeraars.

De Raad van Commissarissen bestaat (2016) uit vijf personen die door de Ledenraad en de Algemene Ledenvergadering zijn benoemd. Voorafgaand aan hun benoeming zijn alle commissarissen door De Nederlandsche Bank op geschiktheid getoetst. Hiermee voldoet de samenstelling van de RvC aan alle eisen van complementariteit, deskundigheid en diversiteit. Met een programma van permanente educatie wordt ervoor gezorgd dat dit ook in de toekomst zo blijft. Iedere commissaris neemt deel aan het educatieprogramma. Voor hun werkzaamheden ontvangen de commissarissen een vergoeding die door de Ledenraad is vastgesteld.

De directie bestaat uit twee personen die door de RvC zijn benoemd. Voorafgaand aan hun benoeming zijn de directeuren door De Nederlandsche Bank op geschiktheid getoetst. Hiermee voldoet de samenstelling van de directie aan alle eisen van complementariteit. Met een programma van permanente educatie wordt ervoor gezorgd dat dit ook in de toekomst zo blijft. Iedere directeur neemt deel aan het educatieprogramma. Voorafgaand aan het jaar wordt bepaald welke opleidingen door de directie in het kader van permanente educatie gevolgd gaan worden.

Eens in de 3 jaar wordt een zelfevaluatie gedaan - voor de RvC en de directie - met behulp van externe begeleiding. In 2016 heeft dit voor het laatst plaatsgevonden.

Zowel de directie als de RvC leden hebben een moreel ethische verklaring afgelegd (De Eed). Iedere medewerker krijgt bij aanvang van het dienstverband de gedragscodes als leidraad voor zijn of haar handelen ter beschikking gesteld.

Het beloningsmodel van de directie en overige medewerkers kan als zorgvuldig, beheerst en duurzaam worden aangemerkt. Er worden primair geen variabele beloningen toegekend binnen de Onderlingen. Dit geldt zowel voor de directie als de medewerker van De Onderlingen. Wel staat het De Onderlingen open om - afhankelijk van het financieel resultaat – te beoordelen of een zeer beperkte extra beloning gegeven kan worden. In de praktijk komt dit niet voor.

Als onderlinge verzekeraar stelt De Onderlingen het belang van de leden/verzekerden per definitie centraal. Een onderlinge is immers een vereniging van leden/verzekerden, die het verzekeringsbedrijf en het uitsluitende belang daarvan uitoefent.

Het risicobeleid van De Onderlingen wordt door de RvC vastgesteld en waar nodig bijgesteld. Zij monitort de uitvoering door de directie en draagt er zorg voor dat het risicobeheer zodanig is ingericht dat de RvC tijdig op de hoogte is van materiele risico's die de maatschappij loopt, zodat deze beheerst kunnen worden. Het kapitaalbeleid -waarin de maatregelen zijn vastgelegd die worden genomen als zich extreme situaties in de financiële positie van de maatschappij voordoen - is voorgelegd aan de Ledenraad.

De Onderlingen beschikt over een Product Goedkeuringsproces dat in voorkomende gevallen wordt toegepast. De organisatie beschikt ook over een proces dat nieuwe wet- en regelgeving tijdig signaleert en implementeert. De wettelijk verplichte interne auditfunctie is ingericht en heeft tot taak te beoordelen of de interne beheersmaatregelen in opzet, bestaan en werking effectief zijn.

1.8 Gebeurtenissen na balansdatum

Voor zover bekend hebben er geen noemenswaardige gebeurtenissen na balansdatum plaatsgevonden.

1.9 Toekomstverwachtingen

In de verzekeringsmarkt is de concurrentie sterk aanwezig, echter De Onderlingen is uniek in deze markt. Door dichtbij de klant te staan, aanwezig te zijn in het werkgebied kan de organisatie juist het persoonlijke advies bieden. Daarin zullen wij de komende periode ons als organisatie verder in gaan ontwikkelen en positioneren. De solidariteit als onderlinge verzekeraar, het persoonlijke advies maakt De Onderlingen uniek en hierdoor bieden wij juist de excellente service voor onze klant. Wij kunnen de klant alles uit handen nemen.

De vooruitzichten van De Onderlingen zijn in de basis goed. De ontwikkelingen in de markt zijn groot en de hele verzekeringssector is in een zwaardere periode beland. Toch denkt De Onderlingen daarin wel een plek te kunnen vinden. Uiteraard moet De Onderlingen ook mee in de digitalisering en de – in de markt gangbaar geworden – kostenreducties. Daarvoor zijn de randvoorwaarden gecreëerd. Met name het nieuwe IT-systeem (Novulo) heeft alle ingrediënten om mee te gaan met deze beweging van digitalisering.

Het werkgebied van De Onderlingen kent een beperkte concurrentie. De aanwezige concurrentie als de Rabobank en de ING maken terugtrekkende bewegingen uit de Regio. Dit biedt kansen voor De Onderlingen. Dit - in combinatie met potentie die aanwezig is in de huidige portefeuille - biedt voldoende mogelijkheden voor De Onderlingen om te groeien.

Uiteraard kijkt de directie kritisch naar de marktontwikkeling en zal daarbij telkens de vraag blijven stellen wat haar positie is in de markt en of deze positie op langere termijn nog steeds robuust is en blijft. Het motto voor de komende jaren zal qua bedrijfsvoering zijn; digitaliseren waar kan en processen lean inrichten.

Wat De Onderlingen doet en waar we staan is niet mogelijk geweest zonder inzet van velen. Niet alleen de medewerkers en de RvC, maar ook de ledenraad, de ALV en vooral onze klanten zijn wij dankbaar voor de inzet en het gegeven vertrouwen.

Schoonhoven, april 2017

Algemeen Directeur

Mw. C.C. de Ruijter

Financieel Directeur

Dhr. M. Boven

2. Risicomanagement

2.1 Risicomanagementvisie

De Onderlingen kent ledenverzekerden en bemiddelingsklanten. Het doel is niet om tot een winstmaximalisatie te komen maar juist om de ledenverzekerden een goede prijs – kwaliteitverhouding te bieden met daarbij een hoge mate van dienstverlening.

Naast het uiteraard voldoen aan Wet- en regelgeving is risicomanagement ook ingericht om risico's die De Onderlingen loopt in kaart te hebben en daar voor De Onderlingen passende beheersmaatregelen op te hebben. De Onderlingen besteedt aandacht en zorg aan een bedrijfsbrede, uniforme en integrale beheersing van risico's die zijn verbonden aan de aard van de maatschappij als schadeverzekeraar.

2.2 Risicobereidheid

De (financiële) bescherming van de ledenverzekerden bij calamiteiten en onvoorziene omstandigheden is de belangrijkste doelstelling van de coöperatieve maatschappij. De maatschappij streeft daarom naar langjarige continuïteit, waarbij in de slechts denkende normale omstandigheden de maatschappij nog minimaal 2 jaar kan opereren. De maatschappij heeft de risicobereidheid doorvertaald naar strengere interne solvabiliteitseisen dan de wettelijk geldende solvabiliteitseisen. Dit resulteert dan ook in een behoudende positie ten aanzien van de te lopen strategische, tactische en operationele risico's. De directie hanteert hiervoor een risicomanagementsysteem waarbij alle risico's in beeld zijn en beheerst worden dan wel eventuele restrisco's weloverwogen geaccepteerd worden.

Solvency II Basic

Het toegepaste risicomanagement is geënt op Solvency II Basic (en de daarmee samenhangende) richtlijnen. Deze richtlijnen vertalen zich door in Governance, risicomanagement en kapitaalbeheer van de maatschappij. De maatschappij geeft volledig invulling aan de Solvency II Basic aspecten zoals bijvoorbeeld sleutelfuncties.

2.3 Governance

De directie is verantwoordelijk voor de risicobeheersing van de maatschappij. Minimaal jaarlijks wordt het risicobeheer geëvalueerd en zo nodig aangepast. De audit- en risicocommissie van de Raad van Commissarissen houdt toezicht op het risicobeheer en adviseert de Raad van Commissarissen hierover. De werkzaamheden van de sleutelfuncties wordt jaarlijks vooraf afgestemd met de directie en de audit- en risicocommissie.

2.4 Kapitaalbeleid

Het kapitaalbeleid geeft duidelijkheid aan leden en toezichthouders over de doelstellingen van de maatschappij omtrent kapitaal en solvabiliteit. In het kapitaalbeleid is tevens opgenomen op welke wijze de monitoring van de solvabiliteit plaatsvindt en welke maatregelen er worden genomen als de solvabiliteitsnorm wordt overschreden. Het kapitaalbeleid is goedgekeurd door de vertegenwoordiging van de Algemene Ledenvergadering - de Ledenraad.

2.5 Risicomanagement en rapportering

Het risicomanagement kent drie “verdedigingslijnes” (3 lines-of-defence model). Binnen de eerste verdedigingslinie is er sprake van een adequate en efficiënte processen om de uit de strategie voortkomende en bijkomende risico’s het hoofd te bieden. Dit gebeurt aan de hand van de vooraf vastgestelde risicobereidheid (normen) van de maatschappij. Voor deze kwalitatieve risicovaststelling maakt de maatschappij gebruik van een eigen risicoanalyse model, dat is ontwikkeld op basis van de Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM) van De Nederlandsche Bank. Voor de kwantitatieve risicobeoordeling wordt gebruik gemaakt van het standaard formulier, deze berekent aan de hand van standaardformules een minimum noodzakelijke kapitaalseis (solvabiliteitsnorm). De maatschappij acht dit model passend voor het type risico waaraan zij wordt blootgesteld.

De tweede verdedigingslinie wordt ingevuld door de sleutelfuncties van risicomanagement en compliance. De risicomanagement functie is verantwoordelijk voor het aansporen en uitdagen van adequaat risicomanagement in de gehele organisatie. De compliance functie gaat na of bij de initiatie, implementatie en uitvoering van de strategie de geldende Wet- en regelgeving nagekomen wordt.

De derde verdedigingslinie betreft de sleutelfunctie van de interne audit. De interne auditfunctie is verantwoordelijk voor het leveren van aanvullende zekerheid door onafhankelijk de effectiviteit van controlemaatregelen te toetsen en te monitoren. De auditfunctie binnen De Onderlingen is uitbesteed aan een onafhankelijke derde.

Risicoprofiel van de maatschappij

Onderstaand volgt de beschrijving van de belangrijkste risico’s en de wijze waarop de risico’s worden beheerst. De risico’s zijn geclassificeerd conform de Financiële Instellingen Risicoanalyse Methode (FIRM) van de Nederlandsche Bank. Het gaat te ver om de gehele FIRM- inventarisatie op te nemen in dit verslag. We benoemen de – In de ogen van de directie – belangrijkste punten.

Matching-/renterisico

Dit betreft het risico als gevolg van het niet gematcht zijn van activa en passiva (inclusief off-balanceposten) danwel inkomsten en uitgaven in termen van rentevoet, valuta, liquiditeit typische looptijden en gevoeligheid voor ontwikkeling in prijspeil.

Het matchingsrisico bij de maatschappij is laag. De Onderlingen heeft geen rentegevoelige activa die voor een langere periode lopen. Middelen zijn direct opvraagbaar. De Onderlingen doet – en kent – daarnaast geen transacties in vreemde valuta.

De kasstroom bij De Onderlingen is voorspelbaar. Opbrengsten komen uit de Brandpremie en zorgen aan het begin van het jaar voor overvloedige liquiditeit (die afloopt gedurende het jaar). Daarnaast heeft De Onderlingen voldoende direct opvraagbare middelen om eventuele tekort aan te vullen. Er is geen grote investeringsagenda die liquiditeit vereist. In geval van grote schades zijn deze herverzekerd en komt de liquiditeits-stroom van de herverzekeraar. De eerste stroom tot aan stop-loss kan De Onderlingen qua liquiditeit zelfstandig opvangen vanuit regulier beschikbare liquide middelen.

Marktrisico's

Dit betreft het risico als gevolg van het blootstaan aan wijzigingen in marktprijzen van verhandelbare financiële instrumenten binnen een (handels-) portefeuille. Dit risico is binnen de Onderlingen deels aanwezig.

De Onderlingen heeft ultimo 2016 geen beleggingen in haar portefeuille met uitzondering van verhuurpanden en de deelneming in de SOM. De waardevermindering (of vermeerdering) van de panden loopt door de boeken (taxatie eens per 3 jaar) en is qua omvang te overzien. Deze panden zijn wel beperkt verhandelbaar (mede gezien dat De Onderlingen zelf ook deels gevestigd is in deze panden).

De deelnemingen in de SOM is afhankelijk van de vermogenspositie van de SOM en die gedraagt zich constant. Wel is de omvang van de deelname in de SOM een onderwerp van gesprek binnen De Onderlingen.

Het beleid omtrent beleggingen is vastgelegd in het beleggingsstatuut. Hierbij is rekening gehouden met voldoende spreiding in de risico's.

Kredietrisico's

Dit betreft het risico dat een tegenpartij contractuele of andere overeengekomen verplichtingen (waaronder verstrekte kredieten, leningen, vorderingen, ontvangen garanties) niet nakomt, al dan niet als gevolg van het aan restricties onderhevig zijn van buitenlandse betalingen.

Het grootste risico voor De Onderlingen is de kans dat de verzekeraars (en herverzekeraar) niet meer voldoet aan zijn of haar verplichting richting De Onderlingen. Er zijn contractuele afspraken gemaakt met grote professionele verzekeraars en herverzekeraars. De kans dat deze niet meer aan hun contractuele verplichtingen kunnen voldoen is erg klein. Er wordt op toegezien dat de vorderingen niet te hoog oplopen. De herverzekeraar wordt periodiek specifiek beoordeeld op de vermogenspositie (financiële stabiliteit).

Verzekeringstechnische risico's

Dit betreft het risico dat uitkeringen (nu of in de toekomst) niet gefinancierd kunnen worden vanuit premie- en/of beleggingsinkomsten als gevolg van onjuiste en/of onvolledige (technische) aannames en grondslagen bij de ontwikkeling en premiestelling van het product.

Naast uiteraard het herverzekeringscontract – waarop de herverzekeraars ook portefeuille analyses doet – wordt de portefeuille van De Onderlingen ook intern gemonitord. Tevens worden periodiek bepaalde risico segmenten bepaald en worden deze klantgroepen onderzocht (en vaak ook bezocht). Bij de invoering van een nieuw product wordt de PARP-methodiek gevolgd.

Het risico dat de inschatting van technische voorziening niet voldoende blijkt te zijn is, redelijk beperkt. Naast dat ook deze voorzieningen herverzekerd zijn, wordt de inschatting bij De Onderlingen via de post voor post methodiek gedaan, waarbij de behandelaars in ieder geval elk kwartaal de toereikendheid van de inschatting toetsen.

Het concentratie risico is inherent aan het werkgebied van De Onderlingen en is om die reden – naast het herverzekeringscontract – beperkt te mitigeren. Wel wordt op deelsegmenten binnen de portefeuille naar dit risico gekeken.

Omgevingsrisico's

Dit betreft het risico als gevolg van buiten de instelling of groep komende veranderingen op het gebied van concurrentieverhoudingen, belanghebbenden, reputatie en ondernemingsklimaat.

In het werkgebied van De Onderlingen zijn een aantal vaste concurrenten, die qua aantal of volume geen grote wijzigingen laten zien. De bedrijfsvoering van De Onderlingen houdt hier rekening mee. De technologische ontwikkelingen worden gevolgd en daar waar mogelijk sorteert De Onderlingen daar ook op voor, maar de concurrentiekracht op dat vlak is – ten opzichte van de grotere verzekeraars – beperkt.

Operationele risico's

Dit betreft het risico van de gevoeligheid voor ontoereikende inrichting of uitvoering van processen.

Acceptatie van brandrisico's is d.m.v. handboeken vormgegeven. Tevens is er een uitgebreid audit-proces op dit thema. Ontwikkeling van nieuwe producten loopt via een PARP-proces.

Het informatie risico is beperkt binnen De Onderlingen (en data governance risico is minimaal). De financiële administratie is geïntegreerd in het IT-systeem (Novulo) en de beschikbaarheid van reguliere en ad-hoc data is goed.

De Onderlingen is in omvang een kleine organisatie, waardoor van nature functiescheiding een risico is. De Onderlingen maakt in alle processen risicoafwegingen in het kader van deze functiescheidingen.

Kosten en – personeelsrisico zijn bekend en daarop wordt actief gestuurd.

Uitbestedingsrisico's

Dit betreft het risico dat de continuïteit, integriteit en/of kwaliteit van de aan derden (al dan niet binnen een groep) uitbestede werkzaamheden dan wel door deze derden ter beschikking gestelde apparatuur en personeel wordt geschaad.

In het uitbestedingsbeleid zijn de samenwerkingspartijen aangeduid als cruciaal. Met deze partijen is een SLA opgesteld waarin de betreffende risico's worden geadresseerd. In 2017 zal dit verder afgerond worden.

IT-risico's

Dit betreft het risico dat bedrijfsprocessen en Informatievoorziening onvoldoende integer, niet continu of onvoldoende beveiligd worden ondersteund door IT.

De IT-Infrastructuur is uitbesteed aan de SOM, waarbij kritisch gekeken is naar de risico's. In 2017 zal de infrastructuur aangepast worden en zal gekeken worden naar verdere mogelijke mitigerende maatregelen.

Technisch zijn maatregelen genomen om de toegang tot systemen alleen mogelijk te maken voor de personen die daartoe gerechtigd zijn.

In geval van een calamiteit is er een back-up en restore plan voor zowel Novulo, de IT-Infrastructuur en telefonie/internet.

Novulo is qua opzet een flexibel pakket, waardoor aanpassing in de bedrijfsprocessen relatief eenvoudig en met een beperkte doorlooptijd doorgevoerd kunnen worden.

Integriteitsrisico's

Betreft het risico dat de integriteit van de instelling of het financiële stelsel wordt beïnvloed als gevolg van niet integere, onethische gedragingen van de organisatie, medewerkers danwel van de leiding in het kader van wet- en regelgeving en maatschappelijke en door de instelling opgestelde normen.

In de bedrijfsvoering is het voldoen aan wet- en (Interne) regelgeving een belangrijke pijler. Daarin zijn ook maatregelen genomen om te voorkomen dat er gehandeld wordt met voorkennis en zijn tevens maatregelen genomen om te voorkomen dat De Onderlingen betrokken is bij witwas-activiteiten en of terrorisme financiering. Alle medewerker kennen de Gedragscodes en moeten daar naar handelen.

Juridisch risico

Betreft het risico samenhangend met (veranderingen in en naleving van) wet- en regelgeving, het mogelijk bedreigd worden van de rechtspositie, met inbegrip van de mogelijkheid dat contractuele bepalingen niet afdwingbaar of niet correct gedocumenteerd zijn.

De Onderlingen heeft intern beleid gericht op het voldoen aan (interne) Wet-en regelgeving en toets ook periodiek of daar aan wordt voldaan. De Onderlingen heeft in 2016 daarin extra geïnvesteerd en zet deze lijn in 2017 structureel door.

Het aansprakelijkheidsrisico wordt verzekeringstechnisch afgedekt door een bestuurdersaansprakelijkheidsverzekering en een beroepsaansprakelijkheidsverzekering.

De afdwingbaarheid van contracten is geregeld in het uitbestedingsbeleid van De Onderlingen.

Kasstroom risico

Het kasstroomrisico bestaat uit fluctuaties in de kasstroom ten aanzien van het renterisico op deposito's en liquiditeiten. Dit is een te verwaarlozen risico gezien de samenstellingen van de beleggingen.

3. Verslag Raad van Commissarissen

Het jaar 2016 is gekenmerkt door een verdere ontwikkeling naar een moderne en professionele organisatie. Een bepalende factor daarin is geweest de wisseling van de Directeur Financiën en Bedrijfsvoering. Circa 2/3 van het jaar heeft de Algemeen Directeur de taken moeten waarnemen en ook het inwerken heeft de resterende tijd aandacht gevegd. Daarmee is de voortgang minder geweest dan voorzien maar de structurele versterking van ons directieteam stemt ons tevreden.

Met medewerking van onze nieuwe accountant is de jaarrekening adequater dan vorige jaren opgepakt en afgewerkt. Ook is de interne organisatie en compliance versterkt met opvolging van de bevindingen uit de interne audit en de controle door een nieuwe accountant.

Deze op zich positieve zaken zijn echter wel ten koste gegaan van de commercie en verdere ontwikkeling van de organisatie. Onze markt is ook dit jaar weer sterk veranderd. De verminderde aandacht voor commercie heeft dan ook wederom geleid tot teruglopende bedrijfsresultaten. Tezamen met de verhoogde kosten voor de vervanging van de Directeur Financiën en Bedrijfsvoering leidt dit dan ook tot een teleurstellend resultaat. Tevredenstellend is wel dat het nieuwe IT-systeem volledig in gebruik is genomen wat de efficiëntie en commerciële slagkracht naar de toekomst zal ondersteunen. Tevens is een start gemaakt met een organisatie-ontwikkelingstraject gericht op samenwerking en externe gerichtheid.

De Ledenraad is in 2016 viermaal bij elkaar gekomen en de Financiële Commissie een keer extra ter bespreking van de jaarrekening. In de Ledenraad is wederom een aantal nieuwe leden toetreden. De werkrelatie tussen Directie en de Ledenraad is verder bestendigd.

Zoals beoogd is de rol van de RvC gericht geweest op toezicht. Het mag duidelijk zijn dat ook het werven van een nieuwe Directeur Financiën en Bedrijfsvoering en het monitoren van de vervanging aandacht heeft gevegd. In 2016 is de RvC vijfmaal bij elkaar geweest (met 100% aanwezigheid), waaronder een sessie over strategie met de directie. Compliance, toezicht en de werkgeversrol richting de directie hebben op onze agenda gestaan. Dit verslag leest u het beste in samenhang met de nadere details over toezicht en Governance. Deze zijn opgenomen in de rest van dit rapport en op onze website, waar u ook de actuele samenstelling van de RvC kunt vinden. De RvC bestond gedurende 2016 uit Tineke Snoek, Erik Bode, Cor Halling, Bert Bruns en Kees de Kamper. Laatstgenoemde heeft per 31-12-2016 afscheid genomen als RvC-lid in ons streven naar een compacter toezichtsorgaan. Uiteraard willen wij hem hier bedanken voor zijn lange toewijding aan De Onderlingen en zijn rechtsvoorgangers.

De jaarrekening is gecontroleerd door onze accountant Daamen & van Sluis te Capelle aan de IJssel. Op basis van de in het jaarverslag opgenomen cijfers heeft de accountant een controleverklaring met een goedkeurend oordeel afgegeven. Overeenkomstig het bepaalde in artikel 2:101 lid 3 BW leggen wij de door de directie opgemaakte jaarrekening ter vaststelling voor aan de Ledenraad. Wij adviseren de vergadering de jaarrekening overeenkomstig vast te stellen.

2016 is een jaar geweest waarin we hard hebben gewerkt maar bedrijfsmatig minder hebben bereikt. Een woord van dank voor de Algemeen Directeur en de medewerkers voor hun inzet is hier dan ook zeker op zijn plaats. Uiteraard hopen we ook dat we de voordelen van deze inspanning kunnen oogsten de komende periode; als collectief komen we dan weer verder!

Schoonhoven, april 2017,

Raad van Commissarissen

4. Jaarrekening

4.1 Algemeen

Fiscale positie

De in het boekjaar over het behaalde resultaat verschuldigde belasting kan als volgt worden berekend:

Resultaat volgens de winst- en verliesrekening boekjaar	-23.496
Bij: Vpb last	10.028
Af: resultaat deelnemingen	-90.371
Bij: correctie fiscale afschrijving portefeuille Regiobank 2015	1.805
Af: afschrijving gebouwen	-1.385
Bij: afschrijving portefeuille Regiobank 2016	10.560
Bij: Niet-aftrekbare bedragen	4.500
Af: investeringsaftrek	<u>-7.738</u>
Fiscaal resultaat	<u>-96.097</u>

Aangezien verliescompensatie naar het verleden toe niet toegepast kan worden, zal dit verlies de komende 9 jaar in aanmerking kunnen komen voor verrekening.

4.2 Stelselwijziging

Per 31 december 2015 is een stelselwijziging doorgevoerd ten aanzien van de waarderinggrondslag van de terreinen en gebouwen. Het betreft de/een wijziging van waardering van verkrijgingsprijs naar actuele kostprijs respectievelijke actuele waarde. De verwerking van de stelselwijziging heeft met terugwerkende kracht per 31 december 2015 plaatsgevonden. De vergelijkende cijfers 2015 zijn hiervoor aangepast en toegelicht.

Het cumulatieve effect bedraagt € 255.913 (positief) en is verwerkt in het eigen vermogen van het begin van het boekjaar. € 94.301 waardevermindering van de eigen panden loopt via het resultaat. De waardevermeerdering van de beleggingspanden van € 225.247 loopt eveneens via het resultaat. Waardevermeerdering van de eigen panden € 124.967 gaat via het eigen vermogen.

4.3 Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

Toegepaste standaarden

De jaarrekening wordt opgesteld conform het jaarrekeningregime als bedoeld in BW 2 Titel 9, waarin begrepen afdeling 15. Afdeling 15 behandelt de voorkomende posten in de jaarrekening van verzekeringsmaatschappijen. Bij het opstellen van de jaarrekening is tevens rekening gehouden met de Richtlijn voor de Jaarverslaggeving 605, welke richtlijnen voor verzekeringsmaatschappijen bevat.

De algemene grondslag voor de waardering van de activa en passiva, alsmede voor de bepaling van het resultaat, is de verkrijgingsprijs. Voor zover niet anders vermeld, worden activa en passiva opgenomen voor de nominale waarde. Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd.

Verliezen en risico's die hun oorsprong vinden voor het einde van het boekjaar worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn. Kosten die toezien op de niet-technische schaderekening worden toegerekend aan de niet-technische rekening.

Schattingen

Bij het opstellen van de jaarrekening dient de ondernemingsleiding, overeenkomstig algemeen geldende grondslagen, bepaalde schattingen en veronderstellingen te doen die medebepalend zijn voor de opgenomen bedragen. De feitelijke resultaten kunnen van deze schattingen afwijken.

Vergelijkende cijfers

De vergelijkende cijfers van het voorgaande boekjaar zijn, waar nodig, slechts qua rubricering voor vergelijkingsdoeleinden aangepast.

4.3 Waarderingsgrondslagen van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De goodwill heeft betrekking op de vergoeding voor overgenomen portefeuilles en representeert de vergoeding voor de toekomstige gekapitaliseerde winstmarges die in de overgenomen portefeuilles besloten liggen.

4.4 Beleggingen

Terreinen en gebouwen

Panden in eigen gebruik

Gebouwen en terreinen voor eigen gebruik worden gewaardeerd tegen actuele kostprijs inclusief bijkomende kosten en onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte toekomstige gebruiksduur, rekening houdend met een eventuele restwaarde. Op terreinen wordt niet afgeschreven. Waardevermeerderingen worden rechtstreeks verwerkt in een herwaarderingsreserve van het eigen vermogen. Waardeverminderingen worden echter verwerkt via de winst- en verliesrekening wanneer er met betrekking tot het desbetreffende actief geen herwaarderingsreserve is gevormd.

Beleggingspanden

Vastgoedbeleggingen worden gewaardeerd tegen actuele waarde, gebaseerd op een marktwaarde vastgesteld door een onafhankelijke en ter zake kundige taxateur. Waardeveranderingen worden verantwoord in de winst- en verliesrekening van de periode waarin de wijziging zich voordoet. Ten laste van de algemene reserve wordt een herwaarderingsreserve gevormd ter grootte van de waardeverandering. Begin 2016 zijn de panden van De Onderlingen voor het laatst getaxeerd.

De Marktwaarde is als volgt vastgesteld:

Doelenplein 11 Schoonhoven	€	215.000,-
Raadhuisplein 2, 2a t/m d Lekkerkerk	€	745.000,-
Dorp 201, Benschop	€	345.000,-

Deelnemingen

Indien in deelnemingen invloed van betekenis wordt uitgeoefend danwel wanneer de maatschappij de winstrechten heeft, worden deze gewaardeerd tegen nettovermogenswaarde. Deze is berekend door de activa, voorzieningen en schulden te waarderen en het resultaat te berekenen op basis van de voor de moedermaatschappij geldende waarderingsgrondslagen. Voor ingehouden winsten van tegen nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen, waarover de vennootschap niet vrij kan beschikken, wordt een wettelijke reserve gevormd.

Overige financiële beleggingen

Obligaties

De effecten worden gewaardeerd tegen beurswaarde. (On)gerealiseerde koersresultaten worden rechtstreeks in de winst- en verliesrekening verantwoord.

Deposito's

De deposito's worden gewaardeerd tegen kostprijs of lagere marktwaarde.

Vorderingen en overige activa

De vorderingen en overige activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van de noodzakelijk geachte voorziening voor het risico van oninbaarheid. Deze voorziening wordt bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Bedrijfsmiddelen

De bedrijfsmiddelen worden gewaardeerd op aanschafwaarde verminderd met lineair berekende afschrijvingen gebaseerd op de verwachte economische levensduur. In het jaar van investeren wordt naar tijdsgelang afgeschreven.

Liquide middelen

De liquide middelen staan, voor zover niet anders vermeld, ter vrije beschikking.

Technische voorzieningen

Voor te betalen schaden

De voorziening voor te betalen schaden bestaat uit het geschatte deel van de gemelde, maar nog niet afgewikkelde schaden plus een deel wel geleden maar nog niet gemelde schades (IBNR). Het aandeel van de herverzekeraar wordt in mindering gebracht op de voorziening. De voorziening is opgenomen tegen nominale waarde en heeft een overwegend kortlopend karakter.

Voor pensioenen

De Onderlinge heeft een zogenaamde toegezegd-pensioenregeling. Onder de toegezegd-pensioen-regeling wordt verstaan een regeling waarbij aan de werknemers een pensioen wordt toegezegd, waar de hoogte afhankelijk is van leeftijd, salaris en dienstjaren. De over het boekjaar verschuldigde premie wordt als kosten verantwoord. Aangezien deze verplichtingen een kortlopend karakter hebben, worden deze gewaardeerd tegen de nominale waarde. De risico's van loonontwikkeling en/of prijsindexatie zullen mogelijk leiden tot toekomstige aanpassingen in de jaarlijkse bijdragen aan het pensioen. Deze risico's komen niet tot uitdrukking in een in de balans opgenomen voorziening.

4.5 Grondslagen voor de resultaatbepaling

Toerekening van kosten en opbrengsten aan technische/niet-technische rekening.

Op aanwijzing van De Nederlandsche Bank wordt de opbrengst uit de bemiddelingsactiviteiten ten gunste van de niet-technische rekening gebracht. Voor wat betreft de gemaakte kosten samenhangende met deze activiteit is een schatting gemaakt. De kosten zijn - aansluitend aan de rubricering van de bemiddelingsopbrengsten - ten gunste van de technische rekening gebracht en als last in de niet-technische rekening opgenomen.

Verdiende premies eigen rekening

Onder premie-inkomen wordt begrepen de over het boekjaar verdiende premies exclusief assurantiebelasting. De herverzekeringpremie is in de winst- en verliesrekening opgenomen tegen uitgaafprijs. De herverzekeringpremie van de S.O.B.H. wordt berekend op basis van een % van het bruto premie-inkomen.

Schaden eigen rekening

De in de winst- en verliesrekening opgenomen post schade-uitkeringen betreft de ten laste van het boekjaar komende uitkeringen verminderd met de, op deze schadegevallen betrekking hebbende, uitkeringen van de herverzekeraar. De uitkeringen zijn opgenomen tegen nominale bedragen.

Afschrijvingen

De afschrijvingen zijn gerelateerd aan de aanschafwaarde van de desbetreffende activa en worden lineair berekend, gebaseerd op de verwachte economische levensduur.

Resultaat uit bemiddeling

Onder deze post zijn begrepen de over het boekjaar ontvangen provisies ter zake van de assurantiebemiddeling voor variaverzekeringen alsmede de opbrengsten uit advisering.

Opbrengsten uit deelnemingen

Het resultaat op deelnemingen betreft het aandeel van de vennootschap in het resultaat van de op nettovermogenswaarde gewaardeerde deelnemingen.

Opbrengsten uit overige beleggingen

Hieronder is opgenomen de over het boekjaar genoten interest op deposito's en spaarrekening welke zijn opgenomen tegen nominale bedragen. Daarnaast zijn hieronder opgenomen de

ontvangen huren minus de direct toewijsbare kosten, de afschrijving op het niet in eigen gebruik hebbend deel alsmede de financieringslasten.

Vennootschapsbelasting

De belasting wordt berekend over het commerciële resultaat vóór belastingen, rekening houdend met fiscale faciliteiten.

4.6 Grondslagen van het kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. In de opstelling wordt de cash flow, die bestaat uit het resultaat na belastingen vermeerderd met de afschrijvingslasten afzonderlijk gepresenteerd.

Balans per 31 december 2016

in Euro's, voor winstbestemming

Activa	2016	2015
Immateriële vaste activa		
Goodwill/software	<u>155.759</u>	<u>148.976</u>
	155.759	148.976
Beleggingen		
<i>Terreinen en gebouwen</i>		
Voor eigen gebruik *	560.361	573.661
Overige terreinen en gebouwen *	<u>477.355</u>	<u>474.091</u>
	1.037.717	1.047.753
<i>Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen</i>		
Deelnemingen	<u>2.633.029</u>	<u>2.743.795</u>
	2.633.029	2.743.795
<i>Overige financiële beleggingen</i>		
Obligaties	<u>5.000</u>	<u>1.000</u>
	5.000	1.000
Vorderingen		
Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers	108.016	165.271
Vorderingen uit herverzekering	365.746	267.146
Belastingen	2.473	25.671
Vorderingen op groepsmaatschappijen	0	0
Overige vorderingen	<u>19.398</u>	<u>20.633</u>
	495.633	478.721
Overige activa		
Materiële vaste activa	162.225	190.804
Voorraad blusmiddelen	1.634	0
Liquide middelen	<u>791.378</u>	<u>1.026.171</u>
	955.237	1.216.975
Overlopende activa		
Lopende rente en huur	11.791	46.305
Overige overlopende activa	<u>21.286</u>	<u>25.729</u>
	33.077	72.034
	<u>5.315.452</u>	<u>5.709.254</u>

Passiva	2016	2015
Eigen Vermogen		
Algemene reserves	2.525.426	2.111.576
Wettelijke reserves *	1.479.285	1.481.728
Herwaarderingsreserve *	350.214	350.214
Resultaat boekjaar	<u>-23.497</u>	<u>521.405</u>
	4.331.429	4.464.923
Technische Voorzieningen		
<i>Voor te betalen schaden</i>		
Bruto	245.206	645.433
Herverzekeringsdeel	-196.165	-516.346
	49.041	129.087
Voorzieningen		
Voor belastingen	<u>0</u>	<u>9.943</u>
	0	9.943
Schulden		
Schulden uit directe verzekering	401.741	116.300
Schulden uit bemiddelingsactiviteiten	147.027	652.074
Belastingen & premies soc. verzekeringen	<u>133.075</u>	<u>123.878</u>
	681.844	892.252
Overlopende passiva	253.138	213.048
	<u><u>5.315.452</u></u>	<u><u>5.709.254</u></u>

* Als gevolg van een stelselwijziging naar de actuele waarde van de waardering van de panden is het vermogen in de vergelijkende cijfers 2015 aangepast. Het cumulatieve effect is in de W&V € 130.946 en in het vermogen € 124.967.

Winst- en Verliesrekening over 2016 in Euro's

Technische rekening schadeverzekering	2016	2015
Verdiende premies eigen rekening		
Bruto premies	3.097.187	3.068.424
Uitgaande herverzekeringspremies	<u>-2.486.422</u>	<u>-2.420.467</u>
	610.765	647.957
Toegerekende opbrengsten uit beleggingen*	61.003	197.742
Schaden eigen rekening		
Bruto	1.461.689	1.314.883
Aandeel herverzekeraar	<u>-1.222.849</u>	<u>-1.050.369</u>
	238.840	264.514
Wijziging voorziening te betalen schaden		
Bruto	-400.227	-421.490
Aandeel herverzekeraar	<u>320.182</u>	<u>337.264</u>
	-80.045	84.226
Schaden eigen rekening	158.794	180.288
Bedrijfskosten		
Beheers- en personeelskosten, afschrijvingen bedrijfsmiddelen*	1.145.072	1.011.307
Mutatie a.g.v. stelselwijziging	0	
Commissie en winstdeling ontvangen van herverzekeraars	<u>-976.604</u>	<u>-922.998</u>
	<u>168.468</u>	<u>88.309</u>
Resultaat technische rekening schadeverzekering	<u>344.505</u>	<u>577.102</u>

Niet technische rekening	2016	2015
Resultaat technische rekening schadeverzekering	344.505	577.102
Resultaat uit bemiddeling		
Provisie bemiddelingsactiviteiten	667.222	681.808
Opbrengsten uit adviesvergoedingen	<u>56.120</u>	<u>65.152</u>
	723.342	746.960
Toegerekende kosten*	-1.145.072	-1.011.307
Opbrengsten uit beleggingen		
Opbrengsten uit deelnemingen	90.371	128.839
Opbrengsten uit overige beleggingen	<u>31.635</u>	<u>266.645</u>
	122.006	395.484
Toegerekende opbrengsten uit beleggingen aan technische rekening*	-61.003	-197.742
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-16.222	510.498
Mutatie a.g.v. stelselwijziging		
Belastingen resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening	-7.275	10.907
Resultaat na belastingen	<u><u>-23.497</u></u>	<u><u>521.405</u></u>

* Als gevolg van een stelselwijziging naar de actuele waarde van de waardering van de panden zijn de vergelijkende cijfers 2015 aangepast. Het cumulatieve effect is € 130.946 welke in het resultaat 2015 is toegevoegd.

Kasstroomoverzicht

in Euro's

	2016	2015
Kasstroom uit operationele activiteiten:		
Resultaat na belastingen	-23.497	521.405
Afschrijvingen bedrijfsmiddelen	141.576	193.969
Mutatie technische voorzieningen	-80.046	-85.460
Mutatie latente belastingen	-9.943	-10.907
Mutatie kortlopende schulden	-170.352	-416.297
Mutatie vorderingen	-16.912	-269.816
Mutatie overlopende activa	37.356	-9.218
	<u>-98.321</u>	<u>-597.729</u>
Kasstroom uit operationele activiteiten	-121.818	-76.325
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten:		
Deelnemingen	766	-50.249
Overige beleggingen	-4.000	32.768
Desinvesteringen bedrijfsmiddelen	15.102	7.576
Investerings bedrijfsmiddelen	-124.842	-202.631
Mutatie a.g.v. stelselwijziging	0	-225.247
	<u>-112.974</u>	<u>-437.783</u>
Kasstroom uit investerings- en beleggingsactiviteiten:	-112.974	-437.783
Kasstroom uit financieringsactiviteiten en overige:		
Mutatie nettovermogenswaarde deelneming	0	0
	<u>0</u>	<u>0</u>
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	0	0
	<u>-234.792</u>	<u>-514.108</u>
Mutatie geldmiddelen:	-234.792	-514.108
Het verloop van de geldmiddelen is als volgt:		
Stand 1 januari	1.026.171	1.540.279
Mutatie boekjaar	-234.793	-514.108
	<u>791.378</u>	<u>1.026.171</u>
Stand per 31 december	791.378	1.026.171

Toelichting op de balans per 31 december 2016

in Euro's

Activa

Immateriële vaste activa	2016	2015
<u>Goodwill en Software</u>		
Aanschaffingswaarde	157.292	17.287
Cumulatieve afschrijvingen	-8.316	-17.287
	<u>148.976</u>	<u>0</u>
Mutaties	54.114	157.292
Afschrijvingen	-47.332	-8.316
	<u>6.782</u>	<u>165.608</u>
Stand per 31 december		
Aanschaffingswaarde	211.408	174.579
Cumulatieve afschrijvingen	-55.649	-25.603
Stand per 31 december	<u>155.759</u>	<u>148.976</u>

Jaarlijkse afschrijving in procenten van de verkrijgingsprijs: 20 - 33% 20 - 33%

Deze post bestaat uit investeringen in Novulo en de aankoop van een portefeuille. De afschrijving portefeuille is ingeschat op 3 jaar, (verwachte terugverdientijd). De investeringen in Novulo worden in 5 jaar afgeschreven.

Beleggingen

<u>Terreinen en gebouwen</u>	2016		2015	
	Eigen Gebruik	Overige	Eigen Gebruik	Overige
Stand per 1 januari 2016				
Aanschaffingswaarde	879.496	421.255	879.496	421.255
Cumulatieve afschrijvingen	-336.501	-172.410	-313.890	-165.755
	<u>542.995</u>	<u>248.844</u>	<u>565.606</u>	<u>255.500</u>
Mutatie a.g.v. stelselwijziging:				
Aanschaffingswaarde	-48.587	225.247	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	79.253	0	0	0
Stand per 1 januari 2016				
Aanschaffingswaarde	830.909	646.502	0	0
Cumulatieve afschrijvingen	-257.248	-172.410	0	0
Stand per 1 januari 2016 na stelselwijziging	<u>573.661</u>	<u>474.091</u>	<u>0</u>	<u>0</u>

	2016	2016	2015	2015
	Eigen	Overige	Eigen	Overige
	Gebruik		Gebruik	
Investerings	9.250	3.264	0	0
Afschrijvingen	-22.550	0	-22.611	6.656
Desinvesteringen	21.196	0	0	0
Afschrijving desinvesteringen	-21.196	0	0	0
	562.377	479.371	-20.596	-4.641

stand per 31 december 2016

Aanschafwaarde	818.963	649.766	879.496	421.255
Cumulatieve afschrijvingen	-258.602	-172.410	-336.501	-172.411
	560.361	477.355	542.995	248.844

Beleggingen in groepsmaatschappij en deelnemingen

2016

2015

Andere deelnemingen

Belangenbehartiging De Waarden B.V. (100% deelneming)	396.943	505.197
Belangenbehartiging Lek & IJssel B.V. (100% deelneming)	53.980	54.013
Onderlinge Verzekeringsmaatschappij "SOM" U.A.	2.182.106	2.184.585
	2.633.029	2.743.795

Belangenbehartiging De Waarden B.V. (100% deelneming)

stand per 1 januari	505.197	608.210
Storting/opname	-110.000	-110.000
Resultaat deelneming	1.746	6.987
Stand per 31 december	396.943	505.197

Belangenbehartiging Lek & IJssel B.V. (100% deelneming)

stand per 1 januari	54.013	53.519
Storting	-	-
Resultaat deelneming	-33	494
Stand per 31 december	53.980	54.013

	2016	2015
Onderlinge Verzekeringsmaatschappij "SOM" U.A.		
stand per 1 januari	2.184.550	2.141.815
Aankoop aandelen	-	-
Verkoop aandelen	-	-
Resultaat deelneming	88.658	121.503
Dividend	91.102	-78.733
Stand per 31 december	<u>2.182.106</u>	<u>2.184.585</u>

Het kapitaalbelang in de Onderlinge Verzekeringsmaatschappij "SOM" U.A. te De Meern bedraagt thans 18,97%.

Overige financiële beleggingen	2016	2015
Obligaties		
stand per 1 januari	1.000	33.768
Waarde mutaties/koersmutaties	4.000	-32.768
Stand per 31 december	<u>5.000</u>	<u>1.000</u>

Vorderingen	2016	2015
Vorderingen uit directe verzekeringen op		
Verzekeringnemers (debiteuren)-/- voorziening dubieuze debiteuren	108.016	165.271
	<u>108.016</u>	<u>165.271</u>

Vorderingen uit herverzekering		
Te ontvangen winstaandeel	338.042	267.146
Schadeuitkeringen	27.704	0
	<u>365.746</u>	<u>267.146</u>

Belastingvorderingen		
Latente belastingen	2.473	0
* Betreft een langlopende vordering	<u>2.473</u>	<u>0</u>

Overige vorderingen		
Te vorderen pensioenen	6.680	0
Vooruitbetaalde kosten	12.718	20.633
	<u>19.398</u>	<u>20.633</u>

Materiële vaste activa

	Vervoer- middelen	Computers en toebehoren	Kantoor inventaris	2016
Aanschafwaarde	182.452	275.230	242.015	699.697
Cumulatieve afschrijvingen	-65.276	-245.401	-206.493	-517.170
	117.176	29.829	35.522	182.527
Mutaties				
Investeringsen	39.829	5.014	13.371	58.214
Afschrijvingen	-34.775	-9.206	-19.433	-63.414
Desinvesteringen	-43.625	-37.667	-62.747	-144.039
Afschrijving desinvesteringen	28.523	37.667	62.747	128.937
	-10.048	-4.192	-6.062	-20.302
Stand per 31 december				
Aanschafwaarde	178.656	242.577	192.639	613.872
Cumulatieve afschrijvingen	-71.528	-216.940	-163.179	-451.647
	107.128	25.637	29.460	162.225
Jaarlijkse afschrijvingen in procenten van de verkrijgingsprijs:	15%	20%	20%	

<u>Liquide middelen</u>	2016	2015
Rabobank	251.095	402.084
ING Bank	9.466	101.780
ASN en BLG (Volksbank)	187.102	159.121
Regiobank (Volksbank)	341.653	360.724
Kasgelden	2.062	2.462
	791.378	1.026.171

De Rabobank rekening courant heeft het karakter van een deposito-rekening, waarbij rentevergoeding plaats vindt op basis van de door de bank gehanteerde spijrente.

De liquide middelen zijn vrij opneembaar.

Overlopende activa	2016	2015
<i>Lopende rente en huur</i>		
Nog te ontvangen rente	3.209	15.065
Nog te ontvangen huur onder aftrek voorziening	8.582	31.240
	<u>11.791</u>	<u>46.305</u>

<i>Overige overlopende activa</i>		
Nog te ontvangen bedragen	21.286	25.729
Diversen	0	0
	<u>21.286</u>	<u>25.729</u>

Passiva

Eigen vermogen	2016	2015
Algemene reserves		
stand per 1 januari	2.111.576	2.397.083
Premierestitutie stichting	-110.000	-109.999
Resultaatverdeling voorgaand boekjaar	521.405	92.508
Naar wettelijke reserve resultaat deelneming	2.445	-42.769
Stand per 31 december voor stelselwijziging		2.336.823
Correctie a.g.v. stelselwijziging		-225.247
Stand per 31 december	<u>2.525.426</u>	<u>2.111.576</u>

Wettelijke reserve		
stand per 1 januari	1.481.728	1.438.959
Resultaat deelneming en realisatie door verkoop	88.658	121.502
Uit te keren dividend	-91.101	-78.733
Stand per 31 december	<u>1.479.285</u>	<u>1.481.728</u>

Herwaarderingsreserve		
stand per 1 januari	350.214	0
Correctie a.g.v. stelselwijziging (beleggingspanden)	0	225.247
Correctie a.g.v. stelselwijziging (eigen gebruik panden)	0	124.967
Stand per 31 december	<u>350.214</u>	<u>350.214</u>
Totaal wettelijke reserves	<u>1.829.499</u>	<u>1.831.942</u>

Solvabiliteit

In de Wft is bepaald dat een verzekeringsmaatschappij over voldoende solvabiliteit dient te beschikken. De maatschappij heeft hiervoor regels opgesteld die terug zijn te vinden in het kapitaalbeleid. Het kapitaalbeleid wordt door de Ledenraad van De Onderlingen vastgesteld. De maatschappij berekent de wettelijke Solvabiliteitskapitaalvereisten met gebruik van de standaard formule(s). In deze formule(s) zijn de voornaamste risico's van de maatschappij opgenomen. De wettelijke solvabiliteitseisen worden minimaal één keer per jaar berekend en vastgesteld. Bij het opstellen van de kwartaalrapportages wordt het aanwezige vermogen getoetst aan de gestelde solvabiliteitsnormen. De frequentie van deze monitoring wordt verhoogd indien er een gedefinieerd triggerevenement plaatsvindt.

De solvabiliteit van De Onderlingen is als volgt:

Solvency II ondergrens van het MKV (25% van SKV) 2016	567.288
Solvency II Solvabiliteitskapitaalvereiste	2.269.153
Door de De Onderlingen wenselijk geachte solvabiliteit	3.652.153
Aanwezige solvabiliteit 2016 Solvency II	4.490.014
Solvabiliteitspercentage	198%

De kwaliteit van het kapitaal is 100% Tier-1 kapitaal.

De maatschappij voldoet dus ruimschoots aan de minimum kapitaalseisen. De berekening toont een SKV van € 2.269.153. De hierbij behorende Solvabiliteitsratio bedraagt 198 %.

Totaalresultaat

Op grond van artikel 2:440a BW dient een overzicht van de samenstelling van het totaalresultaat te worden opgenomen.

Resultaat boekjaar

Saldo conform resultatenrekening	-23.497	521.405
	<u>-23.497</u>	<u>521.405</u>

Technische Voorzieningen

Voor te betalen schaden	2016	2016	2015	2015
	bruto	aandeel herverze- keraar	bruto	aandeel herverze- raar
Stand per 1 januari	645.435	516.348	1.068.475	854.780
Betalingen / Ontvangsten m.b.t. voorgaande jaren	-719.667	-575.734	-652.716	-522.173
Taxatieverschillen voorgaande jaren	77.805	62.244	134.874	107.899
Schaden boekjaar	983.655	786.924	94.800	75.840
Betalingen / Ontvangsten m.b.t. lopend jaren	-742.022	-593.618	0	0
Stand per 31 december	<u>245.206</u>	<u>196.165</u>	<u>645.433</u>	<u>516.346</u>

De looptijd van deze voorziening is overwegend kortlopend van aard. Er kunnen zich echter omstandigheden voordoen waardoor de afwikkeling langer dan 1 jaar kan duren.

Volgens artikel 2:439 lid 6 BW dient een matrix te worden opgesteld waarin wordt aangegeven op welke schadejaren de uitloop (opgenomen in de winst- en verliesrekening) betrekking heeft.

	2016	2016	2015	2015
Schadestatistiek	bruto	aandeel herver- zekeraar	bruto	aandeel herver- zekeraar
t-3	30.372	24.298	-1.646	-1.152
t-2	5.927	4.742	185.781	149.092
t-1	41.506	33.205	-103.511	-85.049
	<u>77.805</u>	<u>62.244</u>	<u>80.624</u>	<u>62.891</u>
t	983.656	786.924	812.768	650.214
Totaal	<u>1.061.461</u>	<u>849.169</u>	<u>893.392</u>	<u>713.105</u>

Schulden

	2016	2015
<i>Schulden uit directe verzekering</i>		
Vooruitontvangen premies	401.741	116.300
	<u>401.741</u>	<u>116.300</u>

Schulden uit bemiddelingsactiviteiten

Schulden aan assuradeuren	147.027	652.074
	<u>147.027</u>	<u>652.074</u>

Belastingen en premies sociale verzekeringen

Loon- en Premieheffing	67.450	68.469
Omzetbelasting	417	1.449
Assurantiebelasting	65.208	53.960
	<u>133.075</u>	<u>123.878</u>

Overlopende passiva

Vakantiegelden	37.012	37.375
Vakantiedagen	39.288	35.834
Waarborgsommen	3.850	7.253
Crediteuren	171.153	128.994
Diversen	1.835	3.592
	<u>253.138</u>	<u>213.048</u>

Niet uit de balans blijvende verplichtingen

Obligo Nederlandse Herzekeringsmaatschappij voor Terrorismeschaden N.V. ad € 14.336.

Toelichting op de winst- en verliesrekening over boekjaar 2016

in Euro's

Premie-inkomen

	2016	2015
Totaal ontvangen premie leden/verzekerden	<u>3.097.187</u>	<u>3.068.424</u>

Herverzekeringspremie

Herverzekeringspremie	<u>2.486.422</u>	<u>2.420.467</u>
	<u>2.486.422</u>	<u>2.420.467</u>

Schadeuitkeringen

Bruto-schade	1.461.689	1.314.883
Af: uitkering herverzekeraar	-1.169.351	-1.050.368
Af: mutatie voorziening schade	-128.372	-103.187
Bij: dotatie reservering schade	48.327	18.960
	<u>212.292</u>	<u>180.288</u>
Stop-loss uitkering	-53.498	
	<u>158.794</u>	<u>180.288</u>

Overige opbrengsten

Provisie diverse maatschappijen	661.747	669.836
Overige adviesopbrengsten	56.120	65.152
Verwerkingskosten derden maatschappijen	-7.930	-8.233
In rekening gebrachte poliskosten	13.406	20.205
	<u>723.342</u>	<u>746.960</u>

Salarissen

Bruto salarissen	1.004.822	938.258
Ontvangen ziekengeld	-38.131	0
Reservering vakantiedagen	3.454	-3.704
Reservering vakantiegeld	37.666	37.375
	<u>1.007.811</u>	<u>971.929</u>

	2016	2015
Sociale lasten		
Ziekteverzuimverzekering	35.283	28.487
Werknemerspremies	151.663	136.461
Pensioenpremie	94.940	103.351
	281.886	268.299

Afschrijvingen

Goodwill	26.807	4.513
Gebouwen	22.551	29.266
Mutatie a.g.v. stelselwijziging	0	94.301
Vervoersmiddelen	34.776	27.795
Software	20.525	3.803
Computerapparatuur	8.277	21.316
Kantoorinventaris	28.639	12.975
	141.576	193.969
Af: boekwinst verkoop auto	-3.001	-5.424
Totaal afschrijvingen	138.575	188.545
Ten laste van verhuurde bedrijfsruimte	-7.108	-6.656
Ten laste van bedrijfsresultaat	131.467	181.889

Overige bedrijfskosten

Overige personeelskosten	409.339	41.312
Reis- en verblijfskosten	28.540	31.276
Huisvestingskosten	35.237	37.291
Kantoorkosten	352.457	404.405
Verkoopkosten	43.409	86.212
	868.981	600.496

Specificatie overige bedrijfskosten

Overige personeelskosten:

Reiskosten	13.154	15.771
Cursussen en trainingen	64.139	17.729
Uitzendkrachten	104.580	7.812
Externe inhuur	123.964	0
Extra compliance werkzaamheden	64.922	0
Wervingskosten	38.579	0
	409.339	41.312

Reis- en verblijfkosten	2016	2015
Onderhoud en brandstof auto's	18.794	19.396
Belasting en verzekering auto's	9.711	9.866
Reiskostendeclaratie	35	2.014
	<u>28.540</u>	<u>31.276</u>
Huisvestingskosten		
Schoonmaakkosten	14.268	13.678
Vaste lasten/energie/onderhoud	20.969	23.613
	<u>35.237</u>	<u>37.291</u>
Kantoorkosten		
Kantoorbenodigdheden	26.013	25.474
Onderhoud computer/automatisering	52.781	87.612
Telefoon en Fax	22.780	22.378
Porti	29.263	21.696
Verzekeringen	22.549	21.172
Accountantskosten	49.169	64.350
Preventie/inspecties	27.553	29.635
Vergoeding RVC	51.477	49.017
Contributies en abonnementen	26.492	34.755
Kantinevoorzieningen	6.493	4.579
Kosten voorziening dubieuze debiteuren	17.494	25.619
Overig	20.393	18.118
	<u>352.457</u>	<u>404.405</u>
Verkoopkosten		
Reclame	28.350	69.012
Advertenties	10.885	14.472
Representatie	4.174	2.728
	<u>43.409</u>	<u>86.212</u>
Toegerekend aan niet-technische rekening	1.145.072	1.011.307

Opbrengsten uit beleggingen

	2016	2015
<u>Rentebaten</u>		
Rekening-courant/deposito bank	3.254	16.152
Couponrente	0	20
	<u>3.254</u>	<u>16.172</u>
 <u>Rentelasten en bankkosten</u>		
Bankkosten en betaalde rente bank	8.149	7.943
	<u>8.149</u>	<u>7.943</u>
	 <u>-4.895</u>	 <u>8.229</u>
 <u>Exploitatierekening onroerend goed</u>		
huuropbrengsten Raadhuisplein 2a t/m 2d	45.600	45.600
Mutatie herwaardering beleggingspanden a.g.v. stelselwijziging	0	225.247
Af:		
Toegerekende afschrijving	-7.108	-6.656
Vaste lasten en onderhoud	-1.962	-5.775
Netto resultaat	<u>36.530</u>	<u>258.416</u>
 <u>Resultaat deelnemingen:</u>		
Onderlinge Lek & Ijssel OZ B.V.	-33	-144
Stichtingen L&Y/Waarden	1.746	7.481
OVM SOM	88.658	121.502
Totaal resultaat deelnemingen	<u>90.371</u>	<u>128.839</u>
 Totaal opbrengsten uit beleggingen	 122.006	 395.484
Toegerekend aan niet technische rekening	61.003	197.742

Balans per 31 december 2016 Solvency II vs vennootschappelijk
in Euro's, voor winstbestemming

Activa	2016 vennootschappelijk		2016 Solvency II	
Immateriële vaste activa				
Goodwill/software	155.759		49.914	
		155.759		49.914
Beleggingen				
<i>Terreinen en gebouwen</i>				
Voor eigen gebruik	560.361		831.000	
Overige terreinen en gebouwen	477.355		474.000	
		1.037.717		1.305.000
<i>Beleggingen in groepsmaatschappijen en deelnemingen</i>				
Andere deelnemingen	2.633.029		2.633.029	
		2.633.029		2.633.029
<i>Overige financiële beleggingen</i>				
Obligaties	5.000		5.000	
		5.000		5.000
Vorderingen				
Vorderingen uit directe verzekering op verzekeringnemers	108.016		108.016	
Vorderingen uit herverzekering	365.746		365.746	
Verhaalbare herverzekeringsbedragen schade	196.165		196.759	
Uitgestelde belastingvorderingen	2.473		2.473	
Overige vorderingen	19.398		19.398	
		691.798		692.392
Overige activa				
Materiële vaste activa	162.225		162.225	
Voorraad blusmiddelen	1.634		1.634	
Liquide middelen	791.378		791.378	
		955.237		955.237
Overlopende activa				
Lopende rente en huur	11.791		11.791	
Overige overlopende activa	21.286		21.286	
		33.077		33.077
		<u>5.511.617</u>		<u>5.673.649</u>

Passiva	2016 vennootschappelijk	2016 Solvency II
Eigen Vermogen		
Eigen vermogen/Overschot activa vs verplichtingen	2.525.426	4.490.014
Wettelijke reserves	1.479.285	
Herwaarderingsreserve *	350.214	
Resultaat boekjaar	-23.497	
	4.331.429	4.490.014
Technische Voorzieningen		
<i>Voor te betalen schaden</i>		
Bruto	245.206	245.949
Risicomarge	0	2.705
	245.206	248.654
Schulden		
Schulden uit directe verzekering	401.741	401.741
Schulden uit bemiddelingsactiviteiten	147.027	147.027
Belastingen en premies sociale verzekeringen	133.075	133.075
	681.844	681.843
Overlopende passiva	253.138	253.138
	5.511.617	5.673.649

De Wft schrijft voor dat er een marktwaarde balans opgenomen moet worden in de Jaarrekening voor een Solvency II Basic verzekeraar. Tussen de marktwaarde balans - die volgens de Solvency II richtlijn opgesteld wordt - en de vennootschappelijke balans zitten verschillen in de waardering.

Bij De Onderlingen zijn de volgende verschillen tussen de vennootschappelijke balans en de Solvency II grondslagen.

Waardering van de Onroerende zaken

Op de Solvency II balans worden de panden gewaardeerd op marktwaarde. Op de vennootschappelijke balans – sinds de stelselwijziging 2015 - worden de panden in eigen gebruik gewaardeerd op actuele kostprijs onder aftrek van lineaire afschrijvingen gedurende de verwachte gebruiksduur. De beleggingspanden worden vennootschappelijk gewaardeerd tegen actuele waarde onder aftrek van eventuele kosten.

Waardering van de herverzekeringvorderingen

In de vennootschappelijke balans worden de vorderingen op de herverzekeraar gewaardeerd tegen nominale waarde. Op de Solvency II balans worden de vorderingen gewaardeerd op de

beste schatting (wiskundige verwachtingswaarde van de uitgaande kasstroom minus de nog te ontvangen kasstromen). Deze worden gediscoteerd met de door DNB vastgestelde risicovrije rentetermijn structuur (Uitvoeringsverordening Hoofdstuk III, artikel 22-36).

Waardering van de voorziening schade

Waardering van de voorziening schade gebeurt binnen Solvency II op Beste Schatting met additioneel een risicomarge. De risicomarge wordt berekend volgens de de Cost-of-Capital (= CoC) methode (uitvoeringsverordening Hoofdstuk III 37-39).

Vennootschappelijk bestaat de voorziening voor te betalen schaden uit het geschatte deel van de gemelde, maar nog niet afgewikkelde schaden plus een deel wel geleden maar nog niet gemelde schades (IBNR). De voorziening heet een overwegend kortlopend karakter.

In de Solvency II balans wordt de vordering op de herverzekeraar opgenomen op de activa zijde van de balans. In de vennootschappelijke balans staat deze gesaldeerd op de passiva zijde van de balans. Om de vergelijking tussen beiden mogelijk te maken is deze post in de vergelijkende cijfers op de vennootschappelijke balans verschoven van de passiva naar de Activa zijde van de balans.

Immateriële Vaste Activa

Op de Solvency balans worden alleen immateriële activa opgenomen op het moment dat die individueel geïdentificeerd kunnen worden en separaat verhandeld kunnen worden. Goodwill wordt niet geactiveerd. De waardering op de Solvency II balans en op de vennootschappelijke balans is identiek met uitzondering van de goodwill die uit de Solvency balans gehaald is.

Overige informatie

Gemiddeld aantal medewerkers

Bij De Onderlingen waren in 2016 20,48 FTE werkzaam (2015:14,95)

Bezoldiging bestuur

Op grond van de artikel 2:383c BW dient er in de jaarrekening een opgave van de bezoldiging van de bestuurders in het boekjaar opgenomen te worden.

	2016	2015
Totale bezoldiging directie in het boekjaar:	€ 178.800	€ 192.000
Totale bezoldiging Raad van Commissarissen in het boekjaar:	€ 45.577	€ 37.188

Honoraria externe accountant

Op grond van het artikel 2:382a BW dient er in de jaarrekening een overzicht van de totale honoraria van de externe accountant, zoals genoemd in artikel 1 lid 1a en 1e Wet toezicht accountantsorganisaties, opgenomen te worden.

	2016	2015
- Honoraria onderzoek jaarrekening:	€ 37.500	€ 33.880
- Andere controleopdrachten:	€ 11.669	€ 30.470
- Overige (non Assurance) opdrachten:	€ 118.183	-

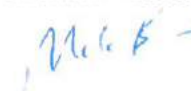
Schoonhoven, april 2017

Directie

C.C. de Ruijter
Algemeen directeur

M. Boven
Directeur Financiën & Bedrijfsvoering

Raad van Commissarissen

B.A.W.M. Bruns
Voorzitter van de Raad van Commissarissen

C.M.M. Snoek-Severs
Vice-Voorzitter van de Raad van Commissarissen

G.J. Bode
Secretaris van de Raad van Commissarissen

C. Halling
Lid van de Raad van Commissarissen

Overige gegevens

Statutaire regeling omtrent de bestemming van de winst (artikel 37)

1. Indien het totaal van de over een boekjaar ontvangen baten een overschot boven de lasten mocht opleveren, hebben de leden recht op dit overschot, naar evenredigheid van hun aandeel in de premie over het afgelopen boekjaar, tenzij de Ledenraad op voorstel van de Directie, welk voorstel de voorafgaande goedkeuring van de Raad van Commissarissen behoeft, besluit (een deel van) dit overschot toe te voegen aan de algemene reserve van de maatschappij.

2. De algemene reserve kan door de Directie worden gebruikt om tot een spoedige uitkering van schadevergoedingen te geraken en/of ter vermindering van kleine en/of herhaalde omslagen.

Statutaire regeling omtrent de verwerking van een nadelig saldo (artikel 38)

1. Indien de premies en andere inkomsten over het boekjaar niet voldoende zijn voor betaling van de schaden en kosten, besluit de Directie:

- a. het nadelig saldo geheel of gedeeltelijk ten laste van de algemene reserve te brengen; en/of
- b. het nadelig saldo geheel of gedeeltelijk om te slaan over alle leden en degenen, die in het afgelopen boekjaar opgehouden hebben lid te zijn, naar evenredigheid van hun aandeel in de premie over het afgelopen boekjaar.

2. Het besluit van de Directie als bedoeld in lid 1 van dit artikel kan worden uitgevoerd, tenzij door de Ledenraad binnen dertig (30) dagen na de kennisgeving van het besluit van de Directie, met een Meerderheid van ten minste twee/derde van de uitgebrachte geldige stemmen, wordt besloten tot vernietiging van het besluit van de Directie en het nemen van een alternatief besluit tot het dekken van het nadelig saldo.

Voorstel resultaatbestemming 2016

De directie stelt voor het negatieve resultaat ten laste van de algemene reserve te brengen. Dit voorstel is nog niet in de jaarrekening verwerkt.

Aan de Directie, Raad van Commissarissen, Ledenraad en de Algemene Ledenvergadering van Onderlinge Verzekerings Maatschappij "De Onderlingen" U.A. te Schoonhoven.

CONTROLEVERKLARING VAN DE ONAFHANKELIJKE ACCOUNTANT

Wij hebben de in dit rapport opgenomen jaarrekening 2016 van Onderlinge Verzekerings Maatschappij 'De Onderlingen' U.A. te Schoonhoven gecontroleerd. Deze jaarrekening bestaat uit de balans per 31 december 2016 en de winst-en-verliesrekening over 2016 met de toelichting, waarin zijn opgenomen een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

Verantwoordelijkheid van het bestuur

Het bestuur van de entiteit is verantwoordelijk voor het opmaken van de jaarrekening die het vermogen en het resultaat getrouw dient weer te geven, en voor het opstellen van het jaarverslag, beide in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 van het Burgerlijk Wetboek (BW). De directie is tevens verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing als zij noodzakelijk acht om het opmaken van de jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude of fouten.

Verantwoordelijkheid van de accountant

Onze verantwoordelijkheid is het geven van een oordeel over de jaarrekening op basis van onze controle. Wij hebben onze controle verricht in overeenstemming met Nederlands recht, waaronder de Nederlandse controlestandaarden. Dit vereist dat wij voldoen aan de voor ons geldende ethische voorschriften en dat wij onze controle zodanig plannen en uitvoeren dat een redelijke mate van zekerheid wordt verkregen dat de jaarrekening geen afwijkingen van materieel belang bevat.

Een controle omvat het uitvoeren van werkzaamheden ter verkrijging van controle-informatie over de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening. De geselecteerde werkzaamheden zijn afhankelijk van de door de accountant toegepaste oordeelsvorming, met inbegrip van het inschatten van de risico's dat de jaarrekening een afwijking van materieel belang bevat als gevolg van fraude of fouten.

Bij het maken van deze risico-inschattingen neemt de accountant de interne beheersing in aanmerking die relevant is voor het opmaken van de jaarrekening en voor het getrouwe beeld daarvan, gericht op het opzetten van controlewerkzaamheden die passend zijn in de omstandigheden. Deze risico-inschattingen hebben echter niet tot doel een oordeel tot uitdrukking te brengen over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap. Een controle omvat tevens het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en van de redelijkheid van de door het bestuur van de vennootschap gemaakte schattingen, alsmede een evaluatie van het algehele beeld van de jaarrekening.

Wij zijn van mening dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is om een onderbouwing voor ons oordeel te bieden.

Oordeel betreffende de jaarrekening

Naar ons oordeel geeft de jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en samenstelling van het vermogen van Onderlinge Verzekerings Maatschappij "De Onderlingen" U.A. te Schoonhoven per 31 december 2016 en van het resultaat over 2016 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Verklaring betreffende overige bij of krachtens de wet gestelde eisen

Ingevolge artikel 2:393 lid 5 onder e en f BW vermelden wij dat ons geen tekortkomingen zijn gebleken naar aanleiding van het onderzoek of het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, overeenkomstig Titel 9 Boek 2 BW is opgesteld, en of de in artikel 2:392 lid 1 onder b tot en met h BW vereiste gegevens zijn toegevoegd. De jaarrekening heeft een balanstotaal van € 5.315.452 en een resultaat van -/- € 23.497. Tevens vermelden wij dat het jaarverslag, voor zover wij dat kunnen beoordelen, verenigbaar is met de jaarrekening zoals vereist in artikel 2:391 lid 4 BW.

Capelle aan den IJssel, 21 april 2017

Daamen & van Sluis Accountants Belastingadviseurs

P.P.J.M. Otten RA